

OKTOBER
 17 O Terezija
 18 P Gal. onat
 17 S Margareta M.
 18 N 20. pobnik.
 19 P Zvez. Alkanat
 20 T Vedeln. opat
 21 S Uršula
 22 O Marija Sal.
 23 Petek *
 24 S Rafael, nadan.
 21 N 21 pobnik.
 26 P Evarist
 27 F Frumencij
 28 S Simon in Juda
 29 O Narcis

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geolo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do emagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO, IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V Z EDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKI
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 212.

CHICAGO, ILL., TOREK, 27. OKTOBRA — TUESDAY, OCTOBER 27, 1936

LETNIK (VOL.) XLV

Evropske države na robu spopada - Kampanja v zaključku

Vojna v Španiji postrila evropsko napetost do skrajnosti. — Rusija se izrazila, da bo poslala pomoč španski vladi enako, kot jo pošiljajo fašistične države upornikom. — Portugalska prekinila diplomatske odnose s špansko vlado.

London, Anglija. — Številni evropski diplomati so v času po vojni stali pred novo vojno katastrofo, a je še vsakokrat znala na kak način zrahljati napetost; točasno pa so jo modri diplomati privozili do take skrajnosti, da bo moralo nekaj izrednega priti vmes, da se bo mogla preteča nevarnost odvrniti z besedami in na miren način. Veliko vprašanje pa je, ali bodo diplomati sploh pri volji, storiti kaj takega, kajti pri tem bi morala ena ali druga stran žrtvovati svoj vpliv in prestiž.

Koncem zadnjega tedna je zboroval tukaj nevtralnostni odbor glede Španije in po zborovanju je postalo oзраčje le še bolj napeto. Z vsa brezobzirnostjo so namreč leteli tukaj očitki, s katerimi so obkladali drug drugega; Rusija je obdolževala Nemčijo, Italijo in Portugalsko, da pomagajo španskim upornikom, te pa so nasprotno tožile Rusijo, da ta pošilja pomoč španski vladi. Zborovanje je torej položaj vse prej kakor pa omililo.

Glavno vprašanje, ki obstoja, je to, ali bodo države zmožne, da bodo omejele spopad samo na špansko ozemlje, kajti gotova stvar je, da se bodo zdaj obe nasprotni sili spopadli tamkaj, in sicer očitno, ne več pod krinko nevtralnostnega pakta kakor doslej. Ta možnost, da bi namreč ostala sovražnost le na španskem ozemlju, je zelo majhna, kajti tisti, ki so si sovražniki v Španiji, si ne bodo prijatelji kje drugje.

Sovjetska Rusija se je izrazila, da si bo v naprej dovolila enako prostost, kakor si jo prisvajajo druge države kljub nevtralnostnemu paktu. In da bo torej poslala pomoč španski vladi. Kakor trdijo poročila, je prišla Rusija to tudi že izjaviti in je iz njenih pristanišč v Črnem morju odplulo večje število ladij, naloženih z vojnim materijalom. Velika nevarnost obstoja, da bodo že med potjo naletele te ladje na spopad, namreč ob Italiji, da jih bo Italija bombardirala. Rusija očitno pričakuje kaj takega in se trdi, da namerava bojne ladje poslati v spremstvo tem pošiljkam.

Mala Portugalska igra v vsej tej igri važno vlogo kot neposredna sosednja Španije. Rusija jo obdolžuje, da je dopustila, da se je na njenem ozemlju organiziral cel upor v Španiji, in da Nemčija in Italija pošiljate skoli njo pomoč upornikom. Portugalska pa meče očitke nazaj, rekoč, da je Rusija čeli čas pomagala španski vladi z orožjem in da ji zdaj namerava poslati tudi 20.000 ruskih vojakov, prostovoljcev. Spor se je še znatno poostрил, ko je Portugalska koncem tedna prekinila diplomatske odnose s špansko vlado. Bržkone ste pri tem vplivali na njo Nemčija in Italija, ki ste po-

NEVARNOST NA VZHODU

Nevarnost izbruha vojne na Daljnem vzhodu.

Šangaj, Kitajska. — Razdrapano Evropa je tako zapostavljena sama s seboj, da nima časa, da bi posvetila kaj pozornosti skrajno napetim razmeram, ki vladajo med Kitajsko in Japonsko. Kakor je bilo že poročano, se je pred kratkim vršila konferenca med zastopniki obeh držav v Nanjing, ki pa je doživela popolno polomijo in se je uklnila. Neki japonski list se je izrazil, da je bolje, pretrgati odnose s Kitajsko, kakor pa kaj popustiti proti njej. Obe stranki se zdaj pripravljate na spopad, in tega tudi posebno ne skrivate. Kitajska si je nabavila zadnje čase število novih bojnih aeroplanov, za katere se je nabralo s prostovoljnimi prispevki pet milijonov kitajskih dolarjev.

PRESEDNIK GOVORIL BIZNESU

Washington, D. C. — Posebni nagovor na zastopnike ameriškega biznasa je imel predsednik Roosevelt petek zvečer. Ta večer je Liga dobrega sosedstva priredila v različnih mestih širom cele dežele 18 banketov in povabila predsednika, da je zborovalce nagovoril po radio. V svojih izjavah je predsednik povdarjal, da pretežna večina neodvisnih posameznih trgovcev odobrava v srcu, kar je vlada storila, da je rešila ameriška biznes. Enako prepričan pa je, pravi, da nasprotno peščica monopolističnih zastopnikov biznasa sovraži vladno delo, kajti ta peščica oseb je dobila pod svojo kontrolo celokupni biznes in je nato dobila pod svojo politično kontrolo celo vladno samo. Razumljivo je zato, da so nasprotni Rooseveltu, ker je iztrgal biznes iz njih objema.

LUČI TAKOJ PO SONČNEM ZAHODU

Chicago, Ill. — Tukajšnja policija opozarja avtomobiliste, da posebni mestni zakon zahteva, da se morajo prižgati luči na avtomobilih takoj, ko zaide sonce.

PREMOGARJI NA GLADOVNI STAVKI

Beuthen, Nemčija. — V nekem premogovniku na Poljskem blizu nemške meje se je zaprl v rove 800 premogarjev in se zabarikadiralo z namenom, da z gladovno stavko izsilijo izpolnitev svojih zahtev po višji plači in izboljšanju delovnih razmer.

dali izjavo, da je uporniška vlada v Španiji prava vlada, češ, da ima največ ljudstva za seboj in največ ozemlja zasedenega.

SLOV. PIJONIR BI STAVIL

Prepričan je, da bo Roosevelt sijajno zmagal. Staviti bi hotel 3 proti 1.

Chicago, Ill. — Podpisani sem prišel v to deželo pred 51 leti: Dvanajst predsedniških volitev sem že videl v tej deželi. Dvanajstkrat sem že volil za predsednika Združenih držav. Izjaviti pa moram, da me ni še nobena volilna kampanja tako živo zanimala, kakor baš sedanja. Vidim, da se vodi huda borba za boljši družabni red, v katerem naj najdejo tudi delavci in mali ljudje malo boljše bodočnost, več sigurnosti, kakor pa so jo imeli v preteklosti. To upanje daje delavcem in vsem malim ljudem naš sedanji predsednik Roosevelt, ki je tekom svojih zadnjih treh in pol letih storil za delavce več, kakor kdokoli pred njim. Zato tudi mislim in sem prepričan, da delavci to vidijo in da bodo tudi tako ravnali na volilni dan, namreč v svoj prid in v svojo korist.

Jaz sem trdno prepričan, da bo Roosevelt v tej borbi zmagal in ponovno izvoljen. Tako trdno sem prepričan, da bi stavil v vsakomur tri dolarje na dolar za Rooseveltovo zmago.

Martin Kremesec.

ŽELEZNIŠKA NESREČA

Milwaukee, Wis. — Neki vlak, ki je vozil proti Chicagu, je imel petek petek nesrečo v bližini mesta Oakwood, Wis. V jarek so namreč zleteli trije vozovi, pri čemer je zadobilo poškodbe 12 oseb, k sreči nobeden ne težjih. Nesrečo je povzročila pokvarjena tračnica, ki se je razcepila, ko je vlak vozil čez njo.

ZVIŠANJE CENE ZA PLIN

Chicago, Ill. — S sodnim dovoljenjem je tukajšnja plinska družba zvišala s preteklo soboto ceno za uporabo plina, in sicer za povprečno 16 odstotkov. Najnižja mesečna cena se bo zvišala od sedanjih 60 centov na 90 centov.

VLAK DOSEGEL NOVO REKORDNO HITROST

Denver, Colo. — Svetovni rekord v hitrosti se je dosegel petek petek "streamlined" Burlington vlak Zephyr na svoji vožnji med Chicagu in tukajšnjim mestom. To razdaljo, ki je dolga 1017 milj je namreč predirjal v samo 12 urah in 12 minutah. Povprečna hitrost, ki jo je vlak vozil, je bila 83.4 milja na uro. Dosegel pa je hitrost tudi 116 milj na nekem kraju. Sedanji rekord je posekal prejšnji hitrostni rekord na isti progi, ki je bil dosežen v maju 1934, za 52 in pol minute.

KRIŽEM SVETA

Wellington, Nova Zelandija. — Tukajšnja vlada ima v teku velikanski program za javna dela, katerega del bo obstojal iz graditve stanovanjskih hiš za delavstvo. Načrt vlade je, da mora imeti vsak delavec svojo lastno hišo z vrto.

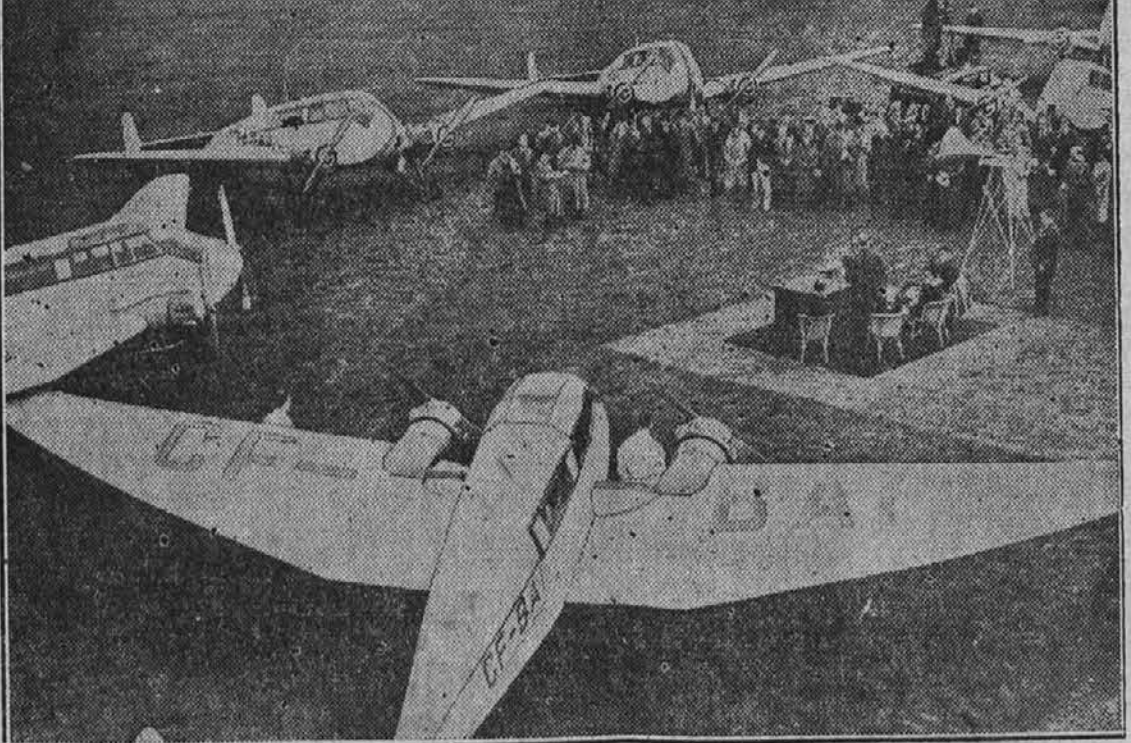
Praga, Čehoslovaška. — Pravniško fakulteto tukajšnje univerze so dale oblasti pretekli petek zapreti za nedoločen čas zaradi protijudovskih izgedov. Nemško dijaštvo se je spopadlo s češkim zaradi nekega judovskega profesorja iz Nemčije.

Ženeva, Švica. — Strahovita oboroževalna tekma med svetovnimi državami je zahtevala preteklo leto nad devet milijard dolarjev. Tako poročajo izvedenci lige narodov in povdarjajo, da so se tozadevni stroški za letošnje leto še ogromno zvišali.

ODŠKODNINA ZA IZGUBO NOGE

Chicago, Ill. — Porota v tukajšnjem višjem sodišču je pretekli petek odločila v prilog 27 letne Miss Josephine Yasbec iz Pittsburgh, Pa., in odredila, da ji mora družba nadulčnih železnic izplačati odškodnino \$32.500, za izgubo leve noge. Ženska je tožila, da se je spotaknila na gnilih tleh platforme na State in Cermak ter padla pod vlak; ta nesreča se je pripetila lani v juniju.

AEROPLANI ZA KANADO

Tudi Kanada želi razviti svojo avijatično in tako je naročila v Angliji več aeroplanov. Gornja slika kaže skupino letal, ki so bili izde lani v Hanworth, Anglija, predno so bili odposlani v Kanado.

KANDIDATA NA VZHODU

Roosevelt in Landon bosta apelirala ta teden na volilce v vzhodnih državah.

Washington, D. C. — V tem tednu, kar ga še preostaja pred volitvami, bodo kandidati napeli zadnje sile, da si pridobijo volilce. Roosevelt namerava imeti tekem tega časa nič manj kakor deset govorov, in sicer se bo držal v vzhodnih državah.

Odpotoval je iz Bele hiše v torek, in sicer proti New Jersey, od koder bo nadaljeval pot v New York, od tam pa bo krenil v Pensilvanijo. V Washington se bo vrnil v četrtek, toda takoj drugi dan bo odpotoval zopet v New York, kjer bo imel govor v petek in v soboto. Njegov zadnji apel na volilce pa bo na večer pred volitvami, v ponedeljek, in sicer iz njegovega doma v Hyde Parku.

Po istem teritoriju, namreč po vzhodnih državah se bo sukalo te dni tudi republikanski kandidat Landon. V nedeljo je odpotoval iz Indianapolis, Ind., v New York, od tam odide v Baltimore in nato v Pittsburgh.

OGROMNI PRISPEVKI ZA REPUBLIKANKE

Washington, D. C. — Razni ameriški bogataši so prispevali velikanske svote v republikanski kampanjski sklad, kakor se razvidi iz poročila, ki ga je vložil republikanski narodni odbor pretekli petek pri uradniku poslanske zbornice, kakor to zahteva zakon. Poročilo izkazuje, da je v dobi med 1. septembrom in 18. oktobrom porabila republikanska stranka pri kampanji nad tri milijone dolarjev. Od posameznikov je k temu največ prispeval znani lastnik časopisnega omrežja, Hearst, namreč celih \$30.000. Nekaj drugih jih je dalo po \$25.000, precejšnje število pa po \$5.000 in več.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA

Iz Jugoslavije

Nepričakovano hitra sprememba vremena občutno zadela Slovenijo. Zapadel sneg je polomil veliko drevja, napravil škodo v Slovenskih goricah, kjer niso še potrgali grozdja. Tudi Dolenjska težko prizadeta.

Bela katastrofa

Ljubljana, 7. okt. — S koledarskim poletjem se je letos kaj hitro poslovilo tudi pravo resnično poletje in nastopila je prava zima, tako, da o jeseni še ne govorimo, ker listje še ni utegnulo popadati z dreves in že nas je zagnil beli sneg. Ko je snežilo po gorah, se za to še zmenili nismo, pa je pridivil sneženi ples tudi v doline in nižine in zajel ljudstvo in vso prirodu popolnoma nepripravljeno. Po poljih je še ajda in drugi pridelki, ki leže uničeni pod snežno odejo. Kar iznenada so se deževne kaplje predvčerajšnjim spremenile v snežinke, se oprijemale drevesnega listja in ga globoko upogibale in polomile. Velika škoda se opaža zlasti v Tivolskem parku, ki ima najlepše nasade in za katerega ljubljansko mesto najbolj srbi in ga neguje. Mladega drevja je veliko polomljenega, starejša drevesa pa razklana in uničena za vedno. Škoda se še ne da preceniti. — Na mnogih krajih je bilo potrغانo telefonsko omrežje in velik del Ljubljane je bil brez električnega teka, ker je sneg potrgal glavni vod električne napeljave.

Gorenjska pod snežno odejo

Kamna gorica, 7. okt. — Še pred desetimi dnevi, ko so kmetje spravili zadnji krompir, je bilo na polju vroče, kakor o sv. Jakobu. Čez noč se pa vreme sprevrglo in o sv. Mihehu so bile gore že pod belo odejo, vendar je bila zadnja nedelja še vsa krasna. V noči od ponedeljka na torek je pa pričelo deževati in vmes snežiti tako, da so se jele šibiti drevesne veje, pod težo snega, ki se je vsipal kot v najhujši zimi. Žalostno gledajo iz hiš kmetje, ki imajo na polju sicer zrelo, toda še nepožeto ajdo. Posebno žalosten je pogled na krilate pevce, ki so bili ravno na potu v južne kraje, pa jih je zajel zimski val. Lastovke in drugi ptiči so obupno obletavali hiše, iskajoč zavetja in hrane. Baže jih je v Podnartu, kjer so se zbirala velika krdela, mnogo poginilo.

Zbeganost v Slovenskih goricah

Ivanjkovci, 7. okt. — Vinogradnike v Slovenskih goricah je zgodnji sneg usodno zadela. Vse je zbegano nad nenadnim pojavom. Snežiti je začelo v ormoškem in ljutomerskem okraju v torek in je takoj prvi dan obležalo nad 15 cm snega. Trgatev se je komaj šele pričela, vendar je šele 5% vsega grozdja potrganega, prvi dan se ni bilo bati škode, pač pa ljudje strahujejo pred tem, da utegne temperatura pasti in bi grozdje zamrznilo. Prebivalci ormoško-ljutomerskega sreza s strahom

pričakujejo, kako se bo vreme nadalje razvijalo.

Tudi obmejni kraji prizadeti
Maribor, 7. okt. — Kakor v Slovenskih goricah preti tudi obmejnimi vinogradnikom in kmetovalcem katastrofa. Pogled v vinograde je obupen, jagode odpadajo, trsje se nagiba pod snegom. Česar ni opravila peronospora, je dopolnila prezigodnja zima. Če mraz ne odneha, bodo jagode popokale in bo ves pridelek propadel. Sneg je napravil ogromno škodo tudi v sadovnjakih. Mnogo drevja je polomljenega.

Hudo prizadeta Dolenjska

Novo mesto, 7. okt. — Mnogo skrbi je napravil letošnji zgodnji sneg kmetom po vsej Dolenjski. Marsikje je ostal na polju še pozni krompir, repa in po večini še vsa ajda je obležala pod težkim snegom. Posebno v Suhi Krajini, kjer so ljudje navezani na pridelek skopodmerjene zemlje, bo povzročil zgodnji sneg nepopravljivo škodo. V vsej naglici so pobrali z drevja pozna jabolka in hruške. Najstarejši ljudje v vinorodni Dolenjski pa ne pomnijo, da bi grozdje ki so ga še zmerom pravočasno obrali, trgali izpod tako zgodaj zapadlega snega.

V Novem mestu je začel v torek okrog 5. zjutraj padati sneg v gostih snežinkah. Naletaval je do opoldanske ure z malimi presledki. Na Gorjančih in kočevskih hribih je zapadlo okrog 30 cm snega. Mraz je prignal v mesto na stotine lastovk, ki so vse premrle posedale po brzojavnih žicah in hišnih fasadah.

Lastavičja tragedija

Izmed vseh ptic selivk, je povzročil sneg največjo katastrofo med lastavicami. Domače so sicer že po Malem šmarnu odletele na jug, toda od severa so še vedno prihajale cele trope skozi naše kraje, kjer jih je zajel sneženi metež in mraz, da so ostale brez živeža. Vse premrle so se v gručinah stiskale ob prizidkih hiš v okolici Ljubljane in po Barju ter se, vdane v svojo usodo, dale mirno prijemati. Po nekod so se zatekle naravnost v kuhinje in podstrešja. Usmiljeni ljudje so jih na stotin polovili in jih prinášali v Ljubljano, odkoder so jih cele zaboje, z zrakoplovi odpravili na jug in jih tako rešili pogina. Sodiijo pa, da jih je še na tisoče, ki so najbrž zapisane smrti, ker ne morejo dobiti primerne hrane.

Konj ga je brenil

V Guštanju je konj brenil 24 letnega hlapca Ignaca Struno, uslužbenega pri graščaku Lazariniju. Konj je Struno zadela v brado ter mu jo razbil.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849. W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. Hugo:

Bodi luč!

Tako je zaklical Stvarnik v temo, ki je pokrivala takrat še brezobrazno zemljo. In tema se je razblinila. Včasih mi pride na misel, kaj ko bi jaz imel tako mogočno in uspešno besedo. Pa bi zaklical v duhovno temo zmot, ki leži nad človeškim razumom: Bodi luč! Pri priči bi vsi spoznali resnico v toliko spornih vprašanjih in po njej bi našli pot do posebljene Resnice. A vem, da je to brezplodna misel. Saj niti On, ki ima to mogočno besedo, teme duha ne preganja tako zapovedovavno kot je pregan navadno temo. On je v svobodni človeški duh položil svobodno težnjo po resnici. In tej svobodni ne dela sile. Ko bi jo mogel in hotel delati jaz, bi on najprej meni zaklical: Bodi luč!

Bodi luč, je glede svobodnih bitij moralna zapoved Stvarnika. In to naravna in krščanska. Naravna! Če nam je On dal svobodno težnjo po resnici, hoče da tudi svobodno po njej težimo in jo iščemo. To je moralna dolžnost vsakega človeka. Ako je ne vrši, se pregreši proti naravi in njenemu Stvarniku. Krščanska! Med duhovnimi deli krščanskega usmiljenja je tudi to: Nevedne poučevati. Splošno krščanska dolžnost je to. Še bolj pa veže nas duhovnike, ki smo po svojem stanovskem zvanju luč sveta in preganjanci teme. Zaenkrat bi jaz tej dolžnosti rad zadostil glede nekega posamnega vprašanja, o katerem ima naše ljudstvo očitno zelo temne pojme. Namreč glede kvarnega tiska: knjig, zlasti časnikov, njih naročanja, branja in vzdrževanja.

Ne mislim izpraševati vesti onim našim časnikarjem, ki namenoma služijo laži in s tem temi. Niti onim, ki hoteno požirajo njih laži. Vsi ti hočejo biti otroci teme in sovražijo luč. Krti in netopirji so, ki bežijo pred njo. A število takih med nami sorazmerno ni veliko. Vsi skupaj bi morda le en časnik te vrste za silo vzdrževali. Imamo pa več takih, ki so v službi laži, kot takih, ki so v službi resnice. Kdo jih vzdržuje pri življenju? Kdo jim pomaga pri njih hudicevem apostolatu? Zavedni katoličani ne. Kdo tedaj. Nevedni in nezavedni, sicer pa včasih prav dobri katoličani. Tem, ki ne ljubijo namenoma teme, ne silijo hoteno vanjo bi danes rad zaklical: Bodi luč! Morda jo bom le komu prižgal.

So med njimi taki, ki pravijo: Kolikor jaz vem, do sedaj ni nobeden naših nasprotnih časopisov od kake cerkvene oblasti izrečno prepovedan. In dokler to ni, upam da sem lahko naročen nanj. Kakor hitro bo kateri izrečno prepovedan, ga ne bom več naročil. Očitno taki še nekaj drže na svojo vero in niso voljni luči zamenjati za temo, resnice za laž. In v toliko so pohvalni vredni. A njih dokaz, s katerim zagovarjajo naročbo takega lista, je zmoten in vse graje vreden. Nevednega in nezavednega katoličana razodeva.

Prvič je v načelni zmoti, ker misli, da se kvarnega tiska zato ne sme brati, ker je prepovedan. Ne, in še enkrat ne. Narobe je res, zato je prepovedan, ker je kvaren. In za to se ne sme brati. Naravna postava, naravni čut samohrane mi pravi, da če mi je kaj škodljivo, če kaj ogroža moje zdravje, življenje, prepričanje, tistega se moram ogibati kot strupa za telo ali dušo. In to neglede na to, ali mi je po kakih pozitivnih postavi, božji ali človeški, prepovedano ali ne. Naravna postava zapisana v moji zdravi pameti mi to pravi. Nje se bom držal, če sem pameten.

Da bi komu branje kvarnega časopisa nič ne škodovalo, kot nekateri izbegavajo, je docela ničev izgovor. Mislim, da je tudi takim znan naš pregovor, ki ni samo naš, ampak izraža splošno človeško skušnjo: Povej mi s kom obučuješ in povedal ti bom kdo si! To velja ne samo o živem, ampak tudi o neživem družabniku, časopisu, ki te prihaja mesečno, tedensko ali celo dnevno obiskavat. Razloček med živim in neživim družabnikom je le ta, da živa prijatelja drug na drugega vplivata in končno navadno postaneja nekaka kombinacija obeh, med tem ko živ družabnik na neživega ne more vplivati, pač pa narobe. Sam ne boš vedel, kdaj boš začel tako nisliti, kot ti tvoj tovariš, tvoj časopis pravi. Drugi bodo to že zdavnaj opazili, le

ti boš še vedno ponavljal, da ti njegova družba nič ne škoduje. Kar lepo priznaj!

Enako jalov je izgovor takih, da tistega, kar se ne strinja z njih verskim prepričanjem, ne bero. Pes nikoli samo polovico klobase ne poje, ampak če le more celo pospravi. Človek sicer ni pes. A v tem oziru navadno ni nič boljši. Kar ima v rokah to prebere, četudi ne naenkrat. Saj časopis potrpežljivo čaka, da ga zopet vzame v roke. Pa recimo, da bi bilo v posameznih slučajih to res. Recimo, da bi bilo še to res, da bi tak časopis, ko si povzeli njegovo indiferentno duševno hrano, ostalo pa pustil, v omaro zaprl in ključ s seboj vzameš, da bi ne prišel kakemu drugemu domačemu v roke.

Bi bila mar s tem vsaka njegova škoda odvrnjena? Nikakor ne! Ti si na list naročen, ga plačuješ. Drugi, enako nevedni in nezavedni, prav tako. S tem ga pomagata vzdrževati. Vsak list mora imeti gotovo število naročnikov, sicer mora propasti. Takih izdajateljev listov, ki bi iz svojega krili stroške, vsaj med nami ni in tudi drugače so redki. Izdajatelj in ves uredniški ter upravniški štab hoče od lista živeti. Ako ne nese toliko, prenehajo z njim. Da jim tega ni treba, je često "zasluga" katoliških naročnikov, ki se sicer, vsaj zaenkrat, z njegovimi načeli ne strinjajo, ali jih vsaj zasebno celo odklanjajo. Po njih "zaslugi", pravim, list še nadalje izhaja, ki bi drugače poginil. S tem pa zagreše velik socialni greh. Zla ne preprečijo, ki bi ga lahko in bi ga tudi morali. Socialni čut in ljubezen do bližnjega to zahteva. Sokrivi so vsega zla, ki ga dotični list še nadalje povzroča v dušah onih, ki vse požirajo.

Prijatelj, ki misliš, da se vsak časopis, bodi te ali one barve, lahko naroča, bere ali kakorkoli podpira, da le ni izrečno prepovedan, ali vidiš iz tega v kaki zmoti si? Je neka nepisana postava, od tvojega Stvarnika zapisana samo v tvojem srcu, to je naravna postava. Ta postava je še pred božjo, še bolj pa pred vsako človeško, cerkveno in civilno. Ona ti odločno prepoveduje vso zastrupljeno duševno hrano, naj ti jo prinaša v hišo časopis ali knjiga, pa naj bo to še po kaki pisani postavi prepovedano ali ne. Če pa ti tako zastrupljeno hrano celo sam naročaš in plačuješ, nisi samo neveden in nezaveden katoličan, ampak še prismojen zraven. Sloviti P. Abel pravi, da bolj prismojen kot podgane. Kajti podgane sicer zavživajo nastavljen strup, tako prismojenega pa niso, da bi ga same naročale in plačevale. Reci, če ti ne kličem upravičeno: Bodi luč!

ZBUDI SE SLOVENSKI NAROD, PRED VOLITVAMI

Milwaukee, Wis.

Obiskal sem že veliko naših rojakov in jih še bom pred volitvami, zaradi kampanje za predsednika Roosevelta. Moram reči, da je večina naših rojakov za Roosevelta, tako v mestu Milwaukee, kakor tudi v okolici. Letu pa tam sem naletel na nekatero, ki so se izjavili, da se ne brigajo za volitve in da se niso registrirali. Te stranke očitajo predsedniku Rooseveltu, da je on povzročil druginjo tako pri poljskih pridelkih, kakor tudi pri mesu. Pripovedujejo, da je dal pokupiti stotisoče goveje živine, katere so pobili in jih za vse drugo uporabili, kot pa za hrano. Zaradi tega nasprotniki Rooseveltu tega ne morejo odpušiti. Na vsakem shodu, v dvoranah in na prostem je ta greh prvi na vrsti, kot da bi to bilo res najbolj usodno za delavca in farmerja. — Da bo vsak slovenski volilec v Milwaukee in tudi drugod po Uniji vedel, zakaj je dala vlada Združenih držav pokupiti toliko tisoč

glav živine in omejiti poljske pridelke, tukaj na kratko omenim: — Ameriški farmerji so bili pod republikansko vlado največji reveži v Ameriki. Pridelali so na stotine glav goveje živine in prašičev na svojih renčih in farmah, a kaj jim je vse to pomagalo, ko niso mogli tega prodati za dostojno ceno in če so to blago z vlakom pošiljali v mesta, niso za vse skupaj niti toliko dobili, da bi bili plačali vožnjo. Živina se je prodajala po 10—15 dolarjev, teleta po \$2.00, že odrasli prašiči po \$2. do \$5.; mleko po 2c kvart in krompir po 10c bušel, itd. — Tako nizke cene so skoro uničile farmerje. Tisoče in tisoče farmerjev je pod Hooverjevo vlado izgubilo svoje farme. Republikanska stranka s Hooverjem vred, se za farmerja prav nič ni pobrigala.

Ko je bil izvoljen sedanji predsednik Roosevelt, je takoj napravil načrt, kako rešiti ameriškega farmerja bankrota. Njegov načrt je bil od kongresa potrjen in sprejet, da farmerji omejijo poljske pridelke in da

se zniža število glav živine, nar kar da se bo zvišala cena živini in pridelkom. Ta Rooseveltov načrt je bil izpolnjen in je rešil mnoge ameriške farmerje bankrota. Na sto in sto tisoče glav živine in prašičev je vlada pokupila, poklala, meso pa posušila in ga potem zastoj dajala tistim brezposelnim, ki so bili na reliefu. Mar ni to res? — Zakaj pa potem toliko govore, da je šla tista pobita živina za gnoj? Kdor tako govori, je sovražnik Roosevelta. — Res je, da je bil pri tem tudi delavec prizadet, ker so se dvignile cene, toda sprevideti moramo, da mora tudi farmer živeti, ki dela od jutra do pozne večera, poleg tega pa mora tudi plačevati velike davke, zato ne smemo zameriti, če dobi za svoj trud kak dolar več, kot ga je dobil prejšnja leta.

So pa še druge vrste nasprotniki Roosevelta, kateri govore, da bo Roosevelt napravil Ameriko, če bo še nadalje tako gospodaril in bo tako radodaren z denarjem, katerega uporabi za razna reliefna dela, s katerimi pomaga brezposelnim. Te in enake stvari očitajo seve v prvi vrsti republikanski voditelji, katerim se je udinjal sedaj tudi znani demokrat Al. Smith in še nekateri drugi, katerim tudi služi vso kapitalisti na Wall Streetu v New Yorku, vsi večji angleški listi in po večini tudi delodajalci, med katerimi je tudi Ford, avto-magnat, v Detroitu. Vsi ti govore in pišejo po časopisih proti Rooseveltovega zapravljanju in se na vse pretege hvalijo ter priporočajo ljudstvu republikanskega kandidata Landa. Tem, ki tako govore proti Rooseveltovega zapravljanju se na kaj lahko odgovori. Med vojno je Amerika pošiljala v Evropo milijarde dolarjev, vsem bojujočim se državam, za pobijanje nedolžnih ljudi. Tistih milijonov seveda ni bilo škoda in nobeden kapitalist ni radi tega posojevanja napadel vlade Združenih držav. Sedaj pa, ko se denar porabi za domače reveže, pa toliko govorjenja in dokazovanja, da bo šla Amerika bankrot.

Roosevelt pravi, da ima vsak človek v Ameriki pravico do življenja in pravico do darov, katerih ima Amerika še vedno na razpolago. On je za to, da ne bo v Ameriki nihče stradal, če bo on ponovno izvoljen za predsednika.

Torej, kakšno je tvoje mnenje cenjeni volilec? Boš li volil na strani kapitalistov dne 3. novembra? — Če si zaveden delavec in si za obstoj današnjih delavskih razmer, tedaj agitiraj od hiše do hiše, med društvi in prijatelji, za sedanjega predsednika Roosevelta, kateri je edini zmožen nas pripeljati do še boljše prosperitete, ki bo lajšala naše življenje v bodočih štirih letih. Zavedajmo se pa vsi Slovenci, po celi Ameriki, v kakem nevarnem položaju se nahaja Amerika sedaj, ker republikanci se tudi trudijo na vse načine, da bi Roosevelt propadel pri volitvah in da bi njegovo mesto zasedel novoizvoljeni republikanski kandidat Landon, kateri

hoče uničiti New Deal in vse, kar je Roosevelt storil za tovarniškega delavca in farmerja. — Ne verjemi radiju, po katerem govore toliko proti Rooseveltu, ne verjemi časopisju, ki že sedaj pripisuje zmago republikanskemu kandidatu Landonu. Po tem lahko spoznaš, da jim gre že sedaj trda in hočejo z lažjo preslepiti volilce, da bi jih tako pridobili za Landa. Mi pa, četudi smo pripravi delavci, dobro vemo, kam pes tace moli. Sprejel sem iz Chicago od demokratske stranke celi zavoj kampanjskih letakov za Roosevelta. Mnogo sem jih že razdal med Slovenci in upam, da bo dobil vsak slovenski volilec po enega teh letakov pred volitvami. Lahko se pa tudi zgledi glede tega pri meni.

G. W. Raly

KAJ NOVEGA MED ROJAKI V BLAINE

Blaine, O.

Ker ravno pošiljam naročnino za list Amerikanski Slovenec, bom ob enem napisala še par novic iz naše naselbine, saj se tako malokdaj kaj izve v javnost, ravno od nas, dasi se večkrat tudi tukaj zgodi kaj novega. — Prvo kar povem je to, da je začel obratovati premogorov Stanley, ki je bil zaprt skoraj tri leta. Delavci so se zelo razveselili, da jim je bila zopet dana možnost zaslužka, ker v tem rovu je namreč zaposlenih precej delavcev; pa jih je klobuk temu še veliko brez dela. Ta rov je last Lorain Coal & Dock kompanije. — Novica je tudi, da se je poročil sin daleč na okoli dobro znan družine Mrs. Antonije Berus. — Oče te družine je že umrl. — Ta družina ima dvanajst sinov in Rudy Berus, ki se je sedaj poročil, je že šesti sin te družine, ki je pripeljal nevesto pred oltar v cerkev v Blaine, da sta si obljubila zvestobo do smrti. Poroka je bila dne 5. septembra. Izbral si je nevesto Stello Stenski, ki je poljske narodnosti in istotako daleč okoli znane ugledne družine Mr. in Mrs. Stenski. Letos, meseca maja se je njihova najstarejša hčerka odločila, da posveti svoje življenje v redovnem stanu. To dekle, Mary Stenski, nam je še dobro v spominu, saj smo jo videli vsako nedeljo v cerkvi, kamor je prinašala svežih cvetlic; pa tudi pri obhajilni mizi. Želeli je, da bi se še katera tukajšnjih deklet izbrala stan in poklic, kot si ga je izbrala Mary Stenski. — Pozdrav čita teljem Amer. Slovencev tukaj in v starem kraju.

Frances Vovko

Ko bi ljudje več mislili, kakor govorijo, bi ne bilo toliko praznega govorjenja tjavendan.

Tisti, ki druge najrajši naučujuje za razne izpade, so sami največji bojazljivci.

Kdor ima veliko prijateljev, ima tudi veliko sovražnikov.

Veliko resnice je v reku: "Prijateljstvo me varuj Bog; sovražništvo me bom sam."

ŠIRITE AMER. SLOVENC

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Do smrti povožena

Moon Run, Pa. — Tukaj je bila od avtomobila povožena rojakinja Frančiška Troha, rojena Dolenc. Doma je bila od Rovt, fara Planina na Notranjskem in je bila stara 54 let. Umrla je par ur po nesreči v bolnici. Tukaj zapuška moža, dva sina in eno hčer. — Pokojna je bila članica tukajšnjega gospodinjskega kluba in vzgledna krščanska žena.

Nezgoda

Cleveland, O. — Sitna nezgoda je zadelo tukaj dobro poznane kontraktorja za cementna dela rojaka Jamška. Ko je kot strokovnjak ogledoval nov bulevard, mu je naenkrat zmanjkalo tal in se začel vedno globlje pogrezati v mehko blato. S skrajnim naporom se je 70 letnemu Jamšku vendar posrečilo, da je zopet nepoškodovan prilezel na varna in trda tla.

Umrli, ki je čakal na poulično karo

Detroit, Mich. — Srčna kap je te dni zadelo rojaka Josepha Obranoviča in sicer ravno v trenutku, ko je na ulici čakal tramvaj. Star je bil 58 let in je bil ma iz Novega sela pri Kočevju. V Ameriki je bival 14 let in zapuška tukaj ženo in dve sestri, v starem kraju pa dve hčeri.

Milwaukeeke bolniki

Milwaukee, Wis. — Že mesec dni leži bolan rojak Josip Suban, brat slovenskega cvetličarja Louisa Subana. Leži pri svoji sestri, poročeni Forstero. Ponesrečil se je bil pri delu in sicer se je udaril v glavo, da je začela otekati in je postalo nevarno. — V bolnišnici se nahaja tudi rojak Frank Zore, ki se je tudi ponesrečil pri nekem delu.

Poroka

Sheboygan, Wis. — Pred kratkim sta se tukaj poročila Mr. John Pošun in Miss Ella Stiglitz, oba iz znanih slovenskih družin. Poroka se je vršila v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda. — Obilo sreče.

Dva ponesrečenja

Milwaukee, Wis. — V nenavadno gosti megli se je nekemu vozu električne cestne železnice pripetila nesreča, kri kateri je bilo 23 oseb več ali manj ranjenih. Med njimi sta baje tudi dva Slovence in sicer Frank Rožič (Rozič) in Frank Semrad.

V večnost so odšli

V Geneva, O. je umrl zadet od srčne kapi Andrej Znidaršič. Kap ga je zadelo ko je obiral grozdje na farmi svoje pastorkice. Star je bil 64 let.

V Clevelandu, O., je umrl Ignac Terbič v starosti 59 let. Rojen je bil v vasi Griče, fara Moravče in je bival v Ameriki 23 let. Tukaj zapuška soprogo in sorodnike, v starem kraju pa dve sestri.

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI (143)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

SLOVENSKE PLOŠČE

Columbia in Viktor izdelka dobite v Knjižarni "Amer. Slovencev". Pišite po tozadevni cenik.

Komaj je pšica priletela mimo stražnika na nasipu, se je začelo izza nasipa divje vpitje in šumenje. Stražnik je namreč vso vojsko opozoril na v bližini skritega neznanega sovražnika. Ob enem se je zaslil pok in svinčenke so živigale nad glavami Tarzanovih junakov, ne da bi koga zadele.

V tem trenutku, ko je začel sovražnik streljati, je Tarzan že spoznal, da je boj izgubljen in da s svojimi dvajsetimi, dasi junaškimi možmi, ne more premagati sovražnika. Da obvaruje svoje vojake poraza, jim ukaže, naj se vsi do enega zopet umaknejo nazaj v gozd in čakajo ugodnejšega trenutka.

Toda, moral je svoj klic še enkrat ponoviti, ker ga vprvič nihče ni slišal. Tudi drugi Tarzanov klic svojim vojakom, naj se umaknejo, je zadel na gluha ušesa. Tedaj je pa sovražna krogla priletela in zadelo enega Canaanita, da se je mrtev zgrudil na tla. Tarzan je opominjal ostale na umik, toda zaman.

Še je poveljeval Tarzan za umik, toda niso ga poslušali temveč v strjeni vrsti drveli naravnost proti sovražniku, ki je močno streljal izza nasipa, naravnost proti njim. — Preveč so ti Canaaniti verjeli, da jih vodi v boj proti sovražniku sam poslanec Aleksandra Velikega, dolgo pričakovani Lakander.

KLASJE IN PABERKI z evangelijske njive

P. Aleksander Urankar.

1. NEDELJA V NOVEMBRU

Ni dolgo, kar sem govoril s protestantom, ki mi je dejal: Vse je lepo z vašo vero, rad bi še sam pristopil vanjo, le, ko bi vera hotela dati življenju to, kar mu gre, da bi je ne vkovala v take verige. —

Saj ni vedel in razumel, ko sem mu pojasnjeval: naša vera ne zahteva drugega, kakor da slušaš Jezusa in daš po njegovem ukazu cesarju, kar je cesarjevega, Bogu pa, kar je božje.

Kakor on, premnogi izmed nas ne razumejo, kaj pravzaprav zahteva Gospod od nas. Vsa umetnost je v tem, da veš dati cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. Samo današnji evangelij beri.

Ne razumevaj tega samo debeledno. Pod besedo 'cesar' razumeš lahko samega sebe, razumeš lahko svoje potrebe, razumeš lahko druge ljudi in svet.

Bog hoče, da daš vsakemu človeku svoje. Sebi, kar tebi gre, bližnjemu, kar njemu gre. Zdravje gre tebi, veselje, spodobno življenje, hrana, obleka. Vse to si lahko privoščiš. Da, Bog zahteva od nas, da zase skrbimo. Tudi ko cerkev o zatajevanju in pokori govori, ne misli, da bi si nikdar ne smel privoščiti dobrot življenja. Toda vse do mere. Daj sebi, kar in kolikor gre. Bližnjemu zopet gre dobro ime, spoštovanje, prijaznost, uslužnost, kratko — ljubezen. Dobro ime je plemtvo človeka, ohrani ga in ne blati mu ga. Spoštovanje mu gre, ker ti je brat po veri in podobi božji, ki jo v duši nosi. Prijaznost in uslužnost sta pečat značaja tvoje ga, surovost kaže neotesano srce, prijaznost blagi značaj, uslužnost je pa prijaznosti v najtesnejšem sorodstvu. Bog hoče, da daš sebi svoje, bližnjemu njegovo.

Ne pozabi pa: največjo ljubezen, največje čiščenje pa dolguješ Bogu. Z drugimi, bolj razumljivimi besedami: Poleg stanskih dolžnosti, imaš predvsem dolžnost nedelje, molitve in bogoljubnega življenja.

Z delom daš sebi, kar tebi gre, z molitvijo daš Bogu, kar njemu gre. Moli in delaj. Če bi samo delal, samo svojim stanovskim dolžnostim služil, bi ne ravnal prav. Če bi samo molil in premišljeval resnice božje, svoje poklicne dolžnosti pa zanemarjal, bi pa spet ne imel prav.

Kaj drugega zahteva naša vera, kakor da je vsak na svojem mestu mož, ki ve, kaj je njegova naloga. Kakor straža, ki varuje svoje, obenem se pa v zvezde ozira, kjer je zapisana najvišja volja. Ne govori mi, da je ta vera težka. Ne govori mi, da je naša vera, kakor bela spominska soha nad grobom, le v grob se ozira in mrzle občutke zbuja. Saj je Bog vse dobrote življenja dal. Čemu neki jih je dal kakor da jih uživamo. Le enega ne smem prezreti. Temeljne resnice, da je vsemu Bog gospodar in je treba tudi te dobrote uživati, kakor je on odredil. Vse te dobrote smo prejeli iz njegovih rok, uživajmo jih tako, da jih bomo lahko nekod nazaj ponesli in v njih položili nazaj v Njegove vsemogočne roke s sveto besedo: Od tebe vse izhaja, k Tebi prinašamo nazaj vse tvoje dari, s katerimi si hočemo kupiti le Tvoje srce in srečno večnost.

Bog nekdo ne bo štel brazgotin na našem hrbtu, razbitem od bičanja, ki ga nam je življenje dalo, tudi ne meril kože na koljenih, koliko je kaj trda od klečanja, samo dušo bo pogledal in če bo v njej še ugledal svoj obraz, kakor ga ti je utisnil ob njenem ustvarjenju, bo vesel in te bo nagradil s prvim in edinim dobitkom te me duhovnega življenja.

Telesu življenske dobrote, resnice in lepote, duši duhovno dobro, resnično in lepo. Telesu do mere in po božji zapovedi, duši pa toliko, kolikor objekti more. To je program Jezusov. Vsakemu svoje, cesarju, kar je cesarjevega, Bogu božje.

Papežev državni tajnik, kardinal Pacelli (na levi), ko blagoslovlja vernike zunaj na cesti v New Yorku, ko je v sprejedu korakal v katedralo sv. Patricija. Kardinal je prispel nedavno na obisk v Ameriko.

so pred nekaj leti aretirali 13 nedolžnih slovenskih fantov iz Koprivišč, ki jih je pozneje povsem krivično specialni tribunal v Rimu obsodil na 320 let ječe. Značilna pa je izjava samega Segge. Priznal je namreč, da je za njega kaznen še posebno huda, ker ne more bežati v Jugoslavijo, ne v Francijo.

Brezposelnost

Brezposelnost je pričela v zadnjem času spet naraščati. Iz Abesinije se je vrnilo že precejšnje število bivših bojnikov, ki kljub svojim zaslugam za domovino, v večini primerov ne najdejo dela in zasluzka. V njihovih vrstah je nastalo zaradi tega veliko nezadovoljstvo, ki je toliko večje, ker so jim pred njihovim odhodom v Vzhodno Afriko zagotavljali, da bodo po vojni prav gotovo spet namešeni pri svojih dotedanjih delodajalcih oziroma da bodo, kolikor so bili brezposelni, dobili čim boljše službe. Zaradi tega je sedaj glavno tajništvo fašistovske stranke, ki je bilo o razpoloženju bivših bojnikov dobro poučeno, izdalo okrožnico, v kateri pravi, da so industrijska podjetja v smislu sporazuma med konfederacijama industrijcev in industrijskih delavcev dolžna v 4 tednih spet namestiti vse svoje prejšnje delavce, ki so se udeležili vzhodno-afriške vojne.

Protifašistični letaki

Postojna, septembra 1936. — Na "Kacišnici," t. j. 8. septembra, ko se pri Kacišah pri Rodiku vrši vsako leto svečano cerkveno žegnanje, kamor pridejo ljudje iz vsega Krasa in zgornje Istre, so se v tem kraju in na poti do Divače ter v Divači sami, pojavili protifašistični propagandni letaki. Ker je bilo mnogo ljudi na cestah, so seveda vzbudili letaki precejšnje zanimanje in razburjenje. To slednje zlasti pri fašističnih oblasteh, ki

so bile vsled tega zelo preseščene in niso mogle pravočasno razčistiti okolice. Vendar pa to sedaj ni skoro več redkost ker se skoro vsak mesec zgodi kaj sličnega. O aretacijah ni sedaj ničesar znane, čeprav oblasti budno pazijo, da bi zasledile prave krivice in jih potem vse skupaj prijele.

Številne aretacije.

Trst, oktobra 1936. — Pred kratkim so se vršile v Trstu velike demonstracije proti fašizmu, katerih se je udeležilo zlasti številno delavstvo in protifašističnih elementov. V demonstracije so se pojavile velike rdeče zastave, toda policija je v najkrajšem času naredila red ter aretirala veliko število demonstrantov. Vsled vedno večjega nezadovoljstva v Trstu je ta pojav popolnoma razumljiv.

Posledice italijanske kolonizacije

Italijanski listi so objavili kratko vest, ki je na sebi dokaj nedolžna, za katero pa se skriva kruta resničnost. Vest se je glasila: Poljedelec Pietro Belion od Matije, star 51 leto, doma iz Trevignana di Campagna (Treviso) in bivajoč v Vojski št. 3 je naznanil karabinerjem, da so v noči od 24. na 25. septembra neznan ljudje udrlji v njegov vinograd na vandaličen način porazali 25 trt in stresli po tleh že zrelo grozdje.

Ta primer je silno poučen. Iz njega prvič izvemo da so se v zadnjem času v Vojski kjer ni bilo prav vojno nobenega Italijana, naselili italijanski kolonisti iz starih pokrajin Italije. Pojav sam pa priča tudi o odnošajih, ki vladajo med temi priseljenimi kolonisti in domačim prebivalcem, kajti ni izključeno, da je ta akt izbruh skrajne razjarjenosti domačega prebivalstva proti prisilni razlastitvi domačinov in proti italijanski kolonizaciji. Verjetna pa je tudi

druga možnost, da gre za pretvaro in da bi s takim fingiranim "zločinom proti italijanskemu kolonistu" dali fašističnim oblastem povod, da tem energičneje nadaljujejo asimilacijsko in kolonizacijsko akcijo.

Pretepen in aretiran

Reka, 27. septembra 1936. — Miličniki so v prvi polovici tega meseca na cesti v Rupni ustavili Nemec Franca, starega 44 let, doma iz Jelšan. Od njega so zahtevali osebno izkaznico, nato so ga kar na cesti pričeli pretepati. Odpeljali so ga v kasarno, kjer so izvedli natančno osebno preiskavo in s pretepanjem skušali pripraviti ga do raznih priznanj. Iz Reke so telefonično poklicali policijske agente, ki so aretirane Nemca prepeljali v karabinersko kasarno v Jelšanah. Sem so prišli tudi policijski komisar iz Il. Bistrice, kapitan miličnikov in drugi. Po temeljiti preiskavi in zaslišanju so ga takoj drug dan odvedli v reške zapore, kjer so ga pridržali do danes.

Aretacije

Reka, septembra 1936. — V Reki so iz neznanih vzrokov aretirali nekaj jugoslovanskih državljanov. S temi aretacijami so v zvezi baje tudi aretacije izvršene v okolici Il. Bistrice, kjer so oblasti zaprle Grka Alojzija iz Male Bukovice, ki je znan kot fašistični plačanec, dalje Ivana Primca iz Jasena in Škrlja Ivana iz Velike Bukovice. Vzroki vseh teh aretacij pa niso znani.

Omejen kezum koruze

Trst, septembra 1936. — Poleg ostalih mer, ki so bile po ukinitvi sankcij izdane od oblasti za čim širšo osamosvojitve Italije na gospodarskem polju in da se obenem zaščiti in uredi preskrba prebivalstva

z živežem, je v zadnjem času izdan tudi odlok o količini koruze, ki jo sme posameznik uporabiti za prehrano. V tem pogledu so dana trgovcem strogo navodila. Cena koruzi se je obenem dvignila na 1.30 lire za kg.

KRATKE NOVICE

Na motorni ladji "Saturni-ji," ki se je vrnila iz Amerike se je smrtno ponesrečil 25 letni mornar Niko Peranovič. Padel je z jambora 20 m globoko na palubo ladje. Prebil si je lobanjo in dobil hkratu smrtno notranje poškodbe.

V Trstu je te dni z uspehom položilo izpit za učitelje osnovnih šolah 3. kategorije 182 kandidatov. Med njimi je okrog 30 učiteljev slovenskega porekla. Nadaljevalno strokovno šolo pa je dovršilo 100 dijakov, med njimi 21 Jugoslovancev.

V severni Istri so odkrili v veliki podzemni jami zelo bogata ležišča kosti mnogih živali iz kvartarja. Kosti, ki so jih našli so od konja, volka, nazoroga, hijene, bizononta jelena, ptičev in plazilcev, ki so živeli pred davnimi tisoč let po naših krajih. Vse te najdbe so spravili v postojnski muzej.

Sv. Oče je imenoval za tajnega komornika Ivana Vodopivca, dekana v Tolminu.

Sneg na Goriškem in v Istri. Tudi v goratem delu Goriške in Istre je pritisnil hud mraz. V Trnovskem gozdu, v Gorah in tudi na Učki v Istri je zapadel letošnji prvi sneg.

V Rocolu, znanem tržaškem mestnem okraju, so našli na dvorišču neke hiše mrtvega 54 letnega Antona Gregoričiča. Pri preiskavi so, kakor poro-

čajo listi, dognali, da ga je zadela srčna kap.

V Lomu pri Sv. Luciji je požar uničil domačijo posestnika Andreja Mraka. Ker je ogenj nastal sredi noči, so se ljudje s težavo rešili iz goreče hiše. Požar je ogrožal tudi že sosednje hiše, vendar so ga vaščani še pravočasno lokalizirali. Škoda so ocenili približno na 10.000 lir.

ZDRAVSTVO.

UTRJEVANJE V JESENI

K jesenski negi kože spada tudi previdno, sistematično utrjevanje, ki naj zmanjša občutljivost kože za razne motnje in naj ji ohrani nežnost ter svežost. Naravna barva kože je še vedno učinkovitejša in bolj zaželjna nego umetna. Razen tega povečuje utrjevanje z mrzlim umivanjem, drgnjenjem, sobno telesa in v sportnih vajah odpornost telesa zoper bolezni in vremenske spremembe. Manj jesenskih nahodov je tudi za kozmetiko prednost.

Seveda ne smemo utrjevanja pretiravati. Za utrjene ljudi je na primer razgaljen vrat tudi jeseni razveseljiv, ker utrjuje človeka še nadalje. Bilo bi pa napačno, če bi hoteli imeti razgaljen vrat v tem času tudi tedaj, ko smo si nakopali kakšno vnetje v grlu. Iz podobnih razlogov je tudi bolje, da se odločimo v tem času za vrhno obutev, ki nas varuje v kilavem vremenu. Varovati se katarjev je ena izmed glavnih indirektnih zahtev kožne nege v jesenski dobi.

Jesen in zima nikakor nista pripravljena čas za shujševalne kure. Tudi peč požre v tej dobi več kurjave in telo je tedaj potrebno več jediti.

V vsako slovensko katoliško družino slovenski katoliški dnevnik "Am. Slovenec!"

IZ DEŽELE SUŽENJSTVA IN TRPLJENJA

Denar je izsiljeval

Pred kratkim so aretirali in nato tudi konfinirali na več let nekaj slovenskih mladeničev iz Kanala na Goriškem, češ da so peli neko italijansko pesem, toda s slovenskim besedilom, ki je bila parodija italijanskega besedila. Ko so bili ti fantje še v zaporu, je hodil fašistični zaupnik in član tajne policije Emilio Segge do staršev zaprtih fantov in iz njih izsiljeval denar, češ da bo pri oblasteh posredoval, da bodo aretiranci izpuščeni.

Starši so mu resnično izplačali dokajšnje vsote, toda zaman so čakali na osvoboditev svojih sinov. O teh čudnih kupčijah omenjenega Segge je izvedel tudi domači karabinerski brigadir, ki je prava bela vrana. Kajti ni se ustrašil in je ovdal Segge oblastem. Te pa so bile napram svojem zaupniku Segge izredno milostne in so ga kaznovale samo z dvoletnim policijskim nadzorstvom. Pripomnimo naj še, da se je Segge posebno odlikoval po svoji surovosti, ko

VOĐJA ŠPANSKIH UPORNIKOV

Gornja slika je bila poslana iz Evrope po radio in na desni na njej se vidi španski general Franco, ki je načelnik španske uporniške armade.

DENARNE POŠILJATVE

odpravljamo v Jugoslavijo, Italijo in vse druge dele sveta po dnevnem kurzu. Včeraj so bile cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:	
Za \$ 2.55.....	100 Din	Za \$ 5.00 pošljite.....	\$ 5.75
Za \$ 5.00.....	200 Din	Za \$ 10.00 pošljite.....	\$ 10.85
Za \$ 7.20.....	300 Din	Za \$ 15.00 pošljite.....	\$ 16.00
Za \$ 11.70.....	500 Din	Za \$ 25.00 pošljite.....	\$ 26.10
Za \$ 23.00.....	1000 Din	Za \$ 40.00 pošljite.....	\$ 41.25
Za \$ 45.00.....	2000 Din	Za \$ 50.00 pošljite.....	\$ 51.50
Lire:			
Za \$ 3.50.....	50 lir	Za \$ 6.40.....	100 lir
		Za \$ 29.00.....	500 lir

Ker se kurz večkrat spreminja so cene podvržene spremembi. Pri večjih vstopih poseben popust. Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICH

(V pisarni Amer. Slovenca)

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Vi ste na boljšem KOT LETA 1932

ker je

FRANKLIN D. ROOSEVELT

1. poskrbel dela in hrane za brezposelne.
2. dosegel in priboril pravice delavstvu.
3. odprl je banke in zavaroval vloge.
4. odpoklical prohibicijsko postavo.
5. delavstvu vtil tolažbe in sigurnosti potom starostne pokojnine in zavarovalnine proti brezposelnosti.
6. preskrbel pomoč milijonom, katere je ogrožal dolg na domovanjih.
7. pospešil takošnjo in gotovo pomoč farmerjem.
8. zaposlil nad 350,000 mladeničev pri koristnem delu v "CCC" kempah.
9. zaustavil je brezposelnost in ustvaril delo za milijone.
10. obupanje je nadomestil z upanjem in pomočjo s tem, da je pomagal obupanim in brezposelnim.

NE DAJTE SE ZAVESTI PO KRIVIH PREROKIH!
NE DAJTE SE VARATI PO SOVRAZNIKIH SVOBODE!
NE DAJTE SE ZASLEPITI Z VARLJIVIMI OBLJUBAMI!
NE POSTANITE ORODJE V ROKAH WALLSTREETSKE GOSPODE!

Volite za

FRANKLINA D. ROOSEVELTA

S TEM, DA VOLITE:

⊗ Demokratski tiket

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

Ostali so gledali ta prizor z zelo različnimi občutki. Janko se je zdaj obrnil in spet pristopil k mizi. Prsi so se mu dvigale v globokem dihanju in oči so se mu svetile kakor brušeno jeklo.

"Hvala Bogu — hvala Bogu, da smem vendar že govoriti, da vam smem odkriti, kaj je storila Romana za nas in kako po krivem smo jo sovražili. Toliko, da mi ni skrivnost razglašala prsi. O mama, da ne bi bila nikoli izrekla tiste gnusne besede! Tožiti Romano! Ti niti ne slutiš, kako zelo si grešila pred njo s tem, da je prišla ta groznja iz tvojih ust!"

Mati in sestra sta ga gledali silno nejevoljno in začudeno, Viktor pa se je zdel, kakor bi mu sproti pobiral besede z ust.

"Kaj pa hočeš, Janko? Kaj misliš, da nastopaš tako proti mami in se postavljaš Romani za viteza?" je vprašala Beatrika ogorčeno.

Janko si je potegnil z roko po vročem čelu ter nadaljeval nekoliko bolj mirno in obzirdano:

"Obravnavati te hočem samo krivice, mama, ki je ne bi mogla popraviti do smrti. Niti vinarja nimaš pravice zahtevati od Romane, zakaj njen oče ni pustil ničesar razene dolgov in uničenega podjetja. Bil je upropaščen po zapravljenem življenju, ki ga je trpel v svoji hiši tebi na lju-bo. Iz ljubezni ti je prikrival svoje slabe gnotne razmere, in ko je stal pred popolnim polomom se je zrušil duševno in telesno. Sramoten bankrot se mu je obetal. Strah, da te bo moral pustiti v siromaštvu, ga je pripravil v obup. Romana je vedela, kako je z očetom, in medtem, ko sta šli ti in Beatrika s poslednjim denarjem, ki ga je mogel dobiti, v kopalnice, se je zaupal svoji hčeri. Romana ni pomišljala niti trenutka. Vse svoje imetje po materi je vrgla do zadnjega beliča na tehtnico, samo da bi rešila očetu dobro ime ter mu zagotovila miren konec. Odkupila mu je trdiko ter obljubila, da jo spravi spet do veljave in poskrbi za nas tako, da nam ne bo trpeti pomanjkanja. Ker nam je hotela prihraniti poniževalno odkritje, da smo poslej navezani na njene dobrote, je pregovorila očeta, da je napravil navidezno oporoko, v kateri je naložil Romani dolžnost, skrbeti za nas po svojem prevdaru. Tako si je z veseljem nprtila težko breme in se žrtvovala za nas od dne do dne. Rajši, nego da bi mi česa pogrešali, se je sama odrekla vseh udobnosti, dasi brezumnega zapravljanja ni trpela in tudi ni smela trpeti, če ni hotela, da pridemo vsi skupaj na beraško palico. Odkraja je morala delati noč in dan, da je spravila trdiko spet do veljave, in vendar nam ni pokazala, kako težko nas preživlja. Molče in ponosno je trpela vse naše obtožbe, našo mržnjo in mojo neotesanost, in se ni branila, samo zato, ker je bila obljubila očetu, da si prihrani do zadnjega hipa. Da ni bilo nič, bi bili vsi trije berači brez doma. Zakaži tudi ta hiša, v kateri smo vse te čase tako udobno živeli na njene troške, je Romana dedščina po materi. Njen oče te ni povedel v svoj dom, ampak v dom svoje hčere. Tudi to ti je bil zamolčal iz

prevelike ljubezni, da se ne bi čutila odvisne. Ko mi je končno Romana povedala resnico, ker sem jo sirovo hrulil in ravnal z njo kakor z izpodlezovalko, mi je ni povedala zato, da bi se bahala, ampak da bi me rešila malopridnega življenja. V svoji dobroti in velikodušju je izprevidela, da je zame še rešitev, če najdem npravstveno oporo človeka, h kateremu bom lahko dvigal oči ter se ga oklepaj s spoštovanjem. Pograbila me je za moje častiljube in nji edini se imam zahvaliti, da se nisem pogreznil v studu do samega sebe in v jalovem, praznem življenju, ki sem ga živel. S svojim ljubečim, razumnim vplivom me je postavila na noge ter mi bila od tistih dob zvesta sestra in prijateljica polna umevanja, ki mi hoče uglediti tudi pot v bodočnost, ako bom priden in marljiv. Ko mi je razodela vse, sem ji moral obljubiti, da ne povem nikomur; razen nje in mene vesta resnico samo še Hojar in notar — nihče drugi, ker nam je hotela prihraniti ponižanje. Šele ti s svojo groznjo, da jo izročiš sodnji, si ji onemogočila nadaljno prizanesljivost; morala me je odvezati besede — hvala Bogu! Zakaj srce se mi je krčilo, ko sem moral molče gledati, kako ji vračata dobrote, katere vama je izkazovala. Zdaj mislim, ne boš več iskala pomoči pri sodnji, zakaj če nam odtegne Romana svojo roko, smo prosjaki. Kako velikodušno je bilo, da je dovolila Beatriki za opremo štirideset tisoč dinarjev, moreš šele presoditi, če ti povem, da ji bo ta hip zelo težko pripraviti denar, ker je morala celo odložiti potrebne prezidave v tovarni, da ji ni bilo treba delati dolgov. Tovarna je postala šele sedaj dobičkanosna, zgolj po zaslugi njene neumorne marljivosti. Prav nič se ne bi čutil in nič bi ji ne mogel zameriti, če bi se zdaj, spričo tvojega ravnanja, vendar že naveličala teh neprestanih, vsakdanjih žrtev. Potem bi lahko mi vsi povežali culo in se poslovili od te hiše, kjer nas je redila dobrota in plemenitost njegove srca."

Globoko sopeč je Janko umolknil ter se vrgel na svoj stol.

Mrtvaška tišina je sledila njegovim besedam. Gospa Sibila je bila bleda kakor prt in si je grizla ustnice, a tudi Beatrika je sedela nepremično, kakor bi bilo treščilo vanjo.

Viktorju pa so se svetile oči, ko je poslušal Janka. Vse uganke, ki mu jih je doslej zadajalo Romanino vedenje, so bile razrešene. Takšna je bila tedaj "skopulja in živi računski stroj", kakor sta mu bili dami opisali Romano! Da, ni ga varalo čuvstvo, ko mu je govorilo, da je Romana velikodušen in plemenit značaj. Vroče in nežno mu je vzkripela v srcu ljubezen do nje. Pozabil je malone, da je stalo od danes med njima nekaj nepojmljivega in pretečega ter izkušalo raztrgati jedva spleteno vez.

A ta zapreka se je morala dati odstraniti. Karkoli je bilo — v Romani sami se ni bilo začelo!

(Dalje)

Oglasi v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Simpanz in človek.

Ne trdijo ravno, da bi bil kak šimpanz človek, ali človek kak šimpanz. To bi bilo tudi za kakega evolucionista pregrubo. Hudo pa trdijo razni znanstveniki, da sta baje imela šimpanz in človek skupnega dedeka, bi izhajala oboje iz iste korenine. Evolucija je trd oreh, vrlo trd tudi glede človeškega telesa, in zadnja beseda ne bo nikoli jasna, dasi evolucionisti nekaj sličnega trdijo.

Človeka razuma niti najdivnejši evolucionist šimpanzu ne more pripisovati. Tudi pri šimpanzu, kakor pač pri vseh živalih, mora operirati le z nagonom. Delali so pa s šimpanzi poizkuse, in baje prišli na vrlo značilne pojave, namreč, da šimpanzi niso prav nič sebični, si pomagajo, kažejo prav neko — bratstvo. Nasprotno pa baje pri človeku ni niti kake simpatije, nobene bratstva, nobene pomoči, narobe, pri človeku je le sebičnost in medsebojno trganje, kljanje, in po takih znakih trdijo ti evolucionisti, da je civilizacija naredila iz človeka — beštijo, dočim šimpanzi kažejo prav neko — bratstvo. Sledilo bi potem, da bi se bilo treba učiti od — šimpanzov, ako se nočemo med seboj poklati. Naravno. Ako je človek le en kos skupnega dedeka, potem je v njemu le nagon, in bi se bil človek razvil pod šimpanza, postal beštija, dočim gre šimpanz navzgor. Pa poskusite, če vam drago in če uspete. Ne bote nikoli. Prvič je pretirano, ako se dela krivo civilizacijo, da potiskuje človeka na stopnjo beštije ali še pod šimpanza, in kolikor bi navidezno ne bilo civilizacije med ljudmi, le trganje, je prav človek sam kriv, ako vidi v sebi le isto panogo s kakim šimpanzem,

toraj vidi v sebi le golo žival. Govorijo o razvitku možganov, kar pač pomeni, da ima človek ali bi prišel človek tudi do razuma, dočim bi imel šimpanz le nagon, ampak prav pri teh razvitih možganih je vsa krivda za — beštjaliteto, ker bi človek ne rabil tega razuma, vsaj šimpanzov nagon pa je tudi pri človeku izginil. Ni civilizacija potisnila človeka pod šimpanza, človek sam se je porinil tja, ker išče neko civilizacijo brez razuma in brez nagona. Človek sam si je ustvaril environment, ki je še pod environmentom živalskega nagona, ko sili med živali z naukom evolucije iz istega debela, zdaj govori o "sistemu in environmentu," ki naj bi ga dvignil na živaljo, pa ne bo sistema niti environmenta nikoli, ker nagona pri človeku ni, kakršen je vsaj pri živalih kot neizprosna zahteva narave, razum pa si je človek tudi sam zapravil s svojim tiščanjem med — živali.

Le to učijo poizkusi s šimpanzi, ničesar drugega.

Roka roko umiva, pravi pregovor. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

SLOV. LICENZIRAN ELEKTRIČAR

Prevzemam vsakovrstna večja in manjša električna dela. — Nabavljam in prodajam vse vrste Električne "Fixtures" po zmerni ceni. Kadar rabite popravila luči, ali drugih električnih predmetov, me samo pokličite na telefon: HAYMARKET 4065

MILAN MEDEN

1823 W. Cermak Rd. CHICAGO, ILL.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 42 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3,500,000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima do 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, pošten in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. J. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250.00; \$500.00; \$1000.00; \$1500.00 in \$2000.00 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asement primerno nizek.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejših vrste zavarovanja. Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli še nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljnia pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Nadškof Jeglič v rojstnem kraju

V torek 29. septembra je obiskal svoj rojstni kraj sivolasi nadškof dr. A. B. Jeglič, katerega je cela begunjska župnija z navdušenjem sprejela in ga pozdravljala. Nadškof dr. Jeglič je potem obiskal tudi Tržič, kjer so ga tudi navdušeno sprejeli. Obiskal je pa še druge kraje po Gorenjskem.

Konja mu je odpeljal

Neke noči se je priplazil v hlev posestnika Ivana Koresa v Puščavi pri Sv. Lovrencu neznan storilec. Odvezal je lepo rjavo kobilo, vredno do 3500 Din, jo okomotal in jo vpregel v mesarski voz ter se na tistem odpeljal proti Mariboru. Nihče pa ne ve, kam je tat potem zavil. Tako trpi posestnik do 6.000 Din škode.

Ogenj pod Sv. Joštom

V Javorniku pod Sv. Joštom so postali žrtve požara gospodarski objekti posestnika Janeza Rakovca, po domače Murčka. Nesrečo je povzročila strela, ki je švignila z oreha pod šupo in takoj užgala. Pretila je nevarnost, da ogenj objame tudi domačijo samo, pa so domači rešili s tem, da so streho pregnili z mokrimi plahtami.

Strajno maščevanje

V vasi Glogovci pri Aleksincu je eksplodirala stara granata v rokah 16 letnega Hranislava Živanoviča in ga strašno razmesarila, da je podlegel poškodbam. Kakor je dognala preiskava je Hranislavov stric našel granato na polju in jo izročil vaškemu kovaču z navedbo, da jo ta da Hranislavu, kateri naj z iglo spremi smodnik iz nje in pri tem je granata eksplodirala. Stric je to storil iz maščevanja ker sta kovač in stric sprta z Hranislavovimi starši.

Rimske najdbe ob Mari

Ze ob graditvi železniško proge Ormož-Murska Sobota so na Murskem polju odkopali nekaj pomembnih zgodovinskih predmetov. Pred kratkim pa so kmetje slučajno spet odkrili razne rimske spomenike, po katerih se da sklepati na večjo rimsko naselbino. Naselbina je bila oddaljena od stare struge Mure okrog 130 korakov.

Pod tramvaj je padel

V Ljubljani je padel pod tramvaj 67 letni brezposelni Martin Šušteršič, doma iz Sel pri Kamniku. Šušteršič, ki je dobil pri tem poškodbe, je bil odpeljan v bolnico.

Slab prijatelj

Vinko Sarman, 39 letni drvar iz Selnice ob Dravi se je na svojem stanovanju sestel s svojim prijateljem in se pogovarjal zaradi dela. Pogovor je moral biti precej razburljiv,

KUPIMO ZA GOTOVINO zapadle zemljiške bonde, "mortgages" posameznikov in potrdila za odpovedane vloge na vseh bankah. FRED E. BUSBEY & CO., 10 So. La Salle St., Chicago. Tel. RANDolph 3737.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8.30 zvečer.

kajti Sarmanov prijatelj je v tem pogovoru segel po nož in z njim vsekali Sarmana po levi strani obraza, da so ga morali odpeljati v bolnico.

Nevarna žival

Lojzek Fajdiga iz Prapreč pri Brezjah, četudi je šele 11 let star, opravljal vsa domača dela. Te dni ga je zadela ne sreča. Ko je imel nekaj opravka z domačim konjem, kateri je bil izredno nemiren, je Lojzeta brcnil v trebuh in ga tako poškodoval, da so ga morali nemudoma odpeljati v bolnico.

Napaden v lastni hiši

Pred kratkim je bil v lastnem stanovanju pretepen 33 letni fotograf Andrej Rovani iz Strazišča pri Kranju. Sredi noči so vdrli v njegovo stanovanje trije oboroženi neznanci in ga brez vsakega poviada neusmiljeno pretepli s palicami, da je dobil hude poškodbe po glavi in ker se je ranam pridružil nevarna zastropitev, je moral po dveh tednih iskati pomoči v ljubljanski bolnici. Poleg njega so divjaki pretepli tudi njegovo ženo in mater.

Potres v Mariboru

Dne 3. oktobra so v Mariboru naenkrat začutili močan potres, ki je trajal 5 sekund ter ga je spremljalo močno podzemsko bobnenje. Potres je vzbudil med ljudstvom mnogo strahu, škode pa ni napravil nobene.

ZAHVALA

Detroit, Mich.

Večkrat sem že brala v Amerikanskem Slovincu o raznih "Suprajz party" in vsakokrat sem si pri tem mislila, da mene pa ne bodo nikdar tako izlepa dobili, kakor se to navadno povsod zgodi. To pa že ne, sem rekla in vendar se mi je enako zgodilo kot drugim. Ta preklcana T. Kaučec me je pregovoril, in to tako lahko, s tako nedolžnim izgovorom, da nisem prav ničesar sumila. Naročil mi je namreč, naj bom drugi večer, to je 14. oktobra doma, ker da so se namenile njegova sestra Isabela in Mrs. Shmith ter sestre Ivanka in Gabrijela, da pridejo k meni glede društvenih zadev. Za kaj takega se pa seveda mora ostati doma. Tako sem zvečer 14. oktobra res čakala napovedanih. Naročene res pridejo in za njimi še druge ter mi zakličejo "suprajz" in "dobrodošla med svoje prijatelje in prijateljice". Bila sem namreč v stari domovini na tri mesečen obisku. — Prišli so pa: Mrs. Plauc, preds. Oltarnega društva, Mrs. Butala, kot podpredsednica SZZ., Mrs. Ivanka Smith in hčerka Lillian, Mrs. Gabriela Smith, Mrs. Isabela Lemersal, Thomas Kaučič, Mr. in Mrs. Frank Vihtelič, Mr. in Mrs. Ciril Gabor, Mr. in Mrs. John Ursič in baby Marie, Mr. in Mrs. Pete Kocian ter hčerka, Mr. in Mrs. Paul Madronič, Mrs. Angeline Elenich, Mrs. Spehar, Mrs. Perko, Mrs. Miketič in hčerka, Mrs. Praznik in prijateljica iz Minnesote, Mrs. Zunich, Mrs. Anna McGee, Mrs. Krek, Mrs. Verderbar, Mrs. Potočnik, Mrs. Žulič, Mrs. Schneller in sestra iz Calumeta, oziroma iz Malwaukee ter hčerka Rosie, Mrs. Mayerle in sin John. — Če sem slučajno katero ime izpustila, vas prosim odpustčanja. — Vsem pa iskrena hvala, drage mi sestre in prijateljice. O priliki sem pripravljena povrniti po svojih močeh. Iz srca se vam zahvalim za dar, kateri me bo spominjal celo moje življenje na vas. Vam hvaležna prijateljica. (Ogl.)

Mary Perushek

TISKOVINE

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovensčine na angleško in obratno. Cene zmerne.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS